
Η «Μεταμόρφωση» του Κάφκα

Όλγα Μοσχοχωρίτου

02/06/2012

Η «ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ» του Φραντς Κάφκα σε Μετάφραση Σάββα Στρούμπου-Δανάης Σπηλιώτη και Σκηνοθεσία Σάββα Στρούμπου, από την «Ομάδα Σημείο Μηδέν» στο «Ίδρυμα Κακογιάννη»

Μια ομάδα τριαντάρηδων καλλιτεχνών που συναποφασίζει την επιλογή των έργων που θα παρουσιάσει στη σκηνή και έχει ορίσει ίση αμοιβή για κάθε μέλος της, ερευνά τον Κάφκα, θεατροποιώντας διηγήματά του.

Μελετά τον Τσέχο συγγραφέα, τον δημιουργό των διάσημων μυθιστορημάτων «Η Δίκη», ο «Πύργος», η «Αμερική», που ήδη από τις αρχές του 20ου αι., συμβολίζουν την ασφυκτική εμπλοκή του ανθρώπου στα καπιταλιστικά γρανάζια παραγωγής και αναπαραγωγής της ίδιας του της ύπαρξης, μέσα από την επαναλαμβανόμενη περιγραφή ενός πνιγηρού, γραφειοκρατικού και συχνά παράλογου περιβάλλοντος.

Την «Μεταμόρφωση» την έγραψε το 1912 και 100 χρόνια μετά, οι σύγχρονοι πλέον μηχανισμοί από-ανθρωποποίησης, έχουν μαγκώσει τους ανθρώπους μέσα σε μια καλοκουρδισμένη μηχανή οδύνης.

«Ευπνώνοντας κάποιο πρωί ο Γκρέγκορ Σάμσα από ταραγμένο ύπνο, βρέθηκε στο κρεβάτι του μεταμορφωμένος σ' ένα τεράστιο έντομο».

Η διάσημη αρχή του διηγήματος παραπέμπει σε εφιάλτη ή φάρσα.

Ξεδιπλώνοντας ο συγγραφέας την «ποιητική της ασφυξίας» κλείνει κυριολεκτικά τον δύστυχο ήρωά του σ' ένα μικροαστικό διαμέρισμα.

Πλάι στη φρίκη των δημόσιων μηχανισμών, των κτιρίων, των απρόσωπων κρατικών, θεσμικών και άλλων σκοτεινών συμπλεγμάτων, ο Κάφκα με τη «Μεταμόρφωση» μας μεταφέρει στα έγκατα της ενδοοικογενειακής φρίκης. Εκεί όπου μέσα από τους λεπτούς μηχανισμούς της ενοχής και του χρέους που δομούν οι οικογενειακές σχέσεις, αναπαράγεται το βασικό

υλικό του πειθαρχημένου και χειραγωγημένου αποκοινωνικοποιημένου ατόμου.

Ο Σάμσα μεταμορφώνεται σταδιακά σ' αυτό που ήδη έχει αποδεχτεί να γίνει. Συναινεί να χάσει ένα προς ένα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά του. Έχει ήδη αποδεχτεί, όχι τη μοίρα του, αλλά ό,τι αυτό του αξίζει.

Η ομάδα δεν αναπαριστά επί σκηνής τόσο τη μεταμόρφωσή του, όσο τους ενδοοικογενειακούς μηχανισμούς, το θρυμματίσμα του αστικού φαντασιακού «της καθωσπρέπει οικογένειας» που γίνεται η ίδια μήτρα τερατογενέσεων.

Μέσα από το εξπρεσιονιστικό στυλιζάρισμα και τους αυτοσχεδιασμούς, οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις και συμπεριφορές των μελών της οικογένειας, μας εμφάνισαν μια «οικογένεια κλοουνερί», μεγεθυμένες ψεύτικες κούκλες που εκτελούν ένα πρόγραμμα ζωής, αντί να ζουν πραγματικά.

Εξαιρετική σκηνοθετική ιδέα, ερμηνείες υψηλού επιπέδου από τους: Μαρία Αθηναίου, Ελεάνα Γεωργούλη, Θοδωρή Σκυφτούλη, Σάββα Στρούμπο, Μιλτιάδη Φιορέντζη.